

ӘДІСТЕМЕЛІК БЮЛЛЕТЕНЬ

«Мамандардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру барысындағы кәсіби-қолданбалы дене дайындығын»

Кәсіби-қолданбалы дене дайындығы және оны еңбек қызметінде қолдану қажеттілігі

Жеке кәсіби-қолданбалы дене даярлығын (ППФП) қалыптастыру проблемасының туындауы дене шынықтырудың қолданбалы негіздерін, әсіресе қазіргі өзгеріп отырған әлеуметтік-экономикалық жағдайларда одан әрі теориялық және ұйымдастырушылық-әдістемелік жетілдіру қажеттілігімен шарттастырылған. Коллаждық білім берудің қалыптасқан дәстүрлері мен ережелеріне негізделген студент жастардың дене тәрбиесінің қазіргі заманғы деңгейін колледж түлегі маманға қойылатын үнемі күшейе түсетін талаптардың спектрінде қарастырған жөн. Дене тәрбиесі мен спорттық дайындықтың қолданылатын формалары, құралдары, әдістері өте кең ауқымда дамыған.

Ақыл-ой жұмысымен айналысатын адамдардың көпшілігі мотор белсенділігінің төмендігі және нейро-эмоционалды шамадан тыс жүктемелермен сипатталады, бұл жоғары аурудың және олардың арасындағы өнімділіктің төмендеуінің негізгі себебі болып табылады. Қазіргі жағдайда аурудың алдын-алу, денсаулықты нығайту және ақыл-ой еңбегі адамдарының жұмыс қабілеттілігін арттыруда ППФП құралдары мен әдістерін кеңінен қолдану маңызды рөл атқаратынын атап өткен жөн. Колледж студенттерінің ППФП негізгі мақсаты олардың алдағы еңбек қызметіне психофизикалық және кәсіби дайындыққа қол жеткізуі болып табылады. Осы процеске бірқатар факторлар әсер етеді және олардың арасында техникалық бейіндегі студенттердің ӨҚЕК бойынша бағдарламалар мен әдістемелік ұсынымдардың болмауы соңғы орын алмайды.

Техникалық ППФП ерекшеліктерін ескере отырып, оқу құралында әр түрлі деңгейдегі студенттердің моторикасын дамытуға арналған тиімді жаттығулар кешені ұсынылады. Жинақталған озық тәжірибенің негізінде болашақ экономистер үшін қажетті қозғалыс сапаларын дамытудың құралдары мен әдістерін ППФП ерекшеліктеріне сүйене отырып, неғұрлым тиімді және қолайлы құралдар іріктеліп, жүйелендірілді. Дене тәрбиесінің еңбек іс-әрекеті тәжірибесімен органикалық байланыс қағидаты ППФП-да нақты жүзеге асырылады. Бұл принцип дене тәрбиесінің бүкіл әлеуметтік жүйесіне қатысты болса да, ол ППФП-да өзінің ерекше көрінісін табады. Дене тәрбиесінің өзіндік бір түрі ретінде кәсіби-қолданбалы дене шынықтыру (ППФП) таңдалған кәсіби-қолданбалы іс-әрекетке мамандандырылған дене дайындығын қамтамасыз етудің педагогикалық бағытталған процесі болып табылады.

Кәсіби еңбектің көптеген түрлерінің тиімділігі дененің функционалды мүмкіндіктеріне, кәсіби қызметіне және оның жағдайларына қойылатын белгілі бір талаптарға сәйкес келетін жүйелі физикалық жаттығулар арқылы алдын-ала алынған арнайы физикалық дайындыққа байланысты. Бұл тәуелділік әр түрлі тараптардың өзара әрекеттесу заңдылықтары мен өмір процесінде адамның жалпы дамуы туралы терең идеялар аясында ғылыми түсінік алады. Осы заңдылықтарды практикалық қолдану тәжірибесі бір кездері дене тәрбиесінің ерекше түрін — ППФП-ны қалыптастыруға әкелді.

Дене шынықтыру пәнінің оқытушысы: Дюсембаев Ж.Б.

Мамандардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру барысында әскери қабілеттілігі және дене даму дайындығын жоғарлатуда әскери-спорттық кешеннің рөлі.

Қарулы күштердегі дене даярлығы – дене тәрбиесі жүйесінің бөлімдерінің бірі, сонымен бірге әскери оқыту және тәрбиеленудің маңызды әрі ажырамас бөлігі, студенттерді әскери даярлау алғашқы әскери дайындық пәнінің бірі бола отырып, жүйесіне енеді.

Студенттердің дене даярлығына қойылатын талаптар негізінде қалыптасатын дене даярлық мақсаты жетекші жүйе жасаушы фактор болып табылады. Олар қызметтегі міндеттерді жетістікті орындау үшін қажетті сапалардың және жеке құрамның әскери-кәсіби іс-әрекеттері негізінен шығады.

Жеке құрамдағы арнайы сапалардың қалыптасуына және жұмысқа деген қабілеттілігін сақтауда қамтамасыз ете отырып дене даярлығы жауынгерлер әскери дайындығының қолдаудың маңызды элементтерінің бірі болып табылады.

Үнемі әскери даярлық кезекшілік кезінде іс-әрекеттердің дәлдігін сақтауға ерекше талаптар қояды. Ол жоғары дене шыдамдылығы бар тұлғаларда кейінірек байқалатын шаршау деңгейіне тікелей тәуелді.

Бүгінгі таңдағы күрес құралдар мен күштердің жоғары ептілігімен, қуаттылығы және жылдамдылығымен, жағдайдың тез әрі аяқ асты өзгеруімен, адамзат факторы рөлінің күшеюімен сипатталады. Күрестер әскери қызметкерлерімен моральды-әскери және дене жоғары сапаларын, зор психикалық және дене күштемелеріне шылау қабілеттерін талап етеді. Әскери әрекеттің жоғары интенсивтілігі уақыттың аздылығымен түсіндіріледі және бұл уақыт үнемі қысқартылуға. Әскери іс-әрекеттер мен тәсілдерді орындау кезінде уақытты үнемдеу жеке құрам әскери шеберлік көрсеткіштердің бірі болды және ол тек қана жоғары дене даярлығы базасында мүмкін болмақ.

Әскери жағдайдағы уақыт аздығы, жұмыстың жеке темпін қолдануға мүмкіндік бермейтін іс-әрекеттің ұжымдық сипаты жеке құрамның шектен тыс дене және психологиялық шаршау-шалдығуына алып келеді.

Жауынгерлердің әскери әдет дағдыларын жоғарылатуда және жағдайдың жағымсыз факторларына ағзаның тұрақтылығын көтереді және моральды – саяси және психологиялық сапаларды жетілдіруде көрінеді.

Бейбіт өмір кезінде жауынгерлердің әскери шеберлігі тәжі ретінде қарастырылатын әскери даярлық тұтасымен алғанда берілген уақыт көлемінде әскери тапсырманы жоғары сапада орындауы бар. Қарулы Күштер бөлімдері мен бөлімшелердің, әскери қызметкерлерінің қабілеттерінде көрініс береді.

АӨД оқытушысы: Жумашұлы М.

Дене тәрбиесі мен АӨЖТД пәндерінің бірлестігі